

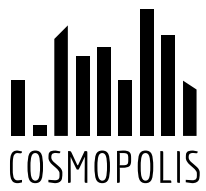
JANA
PORTASOVÁ

ROMÁN

KAŠLU
na
PRINCE,
to radši
LAMU

COSMOPOLIS

JANA
PORTASOVÁ

KAŠLU
na
PRINCE,
to radši
LAMU

Přeložila Tereza Eliášová

Copyright © der deutschsprachigen Ausgabe 2023

By Jana Portas

All rights reserved.

This edition is made possible under a license arrangement originating
with Amazon Publishing, www.apub.com,
in collaboration with Kristin Olson Literary Agency s.r.o.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

Translation © Tereza Eliášová, 2024

Cover design © Tom Howey, www.tomhowey.com, 2024

Cover illustrations © Deposit Photos / Tayka_ya; Adobe Stock / Khanaya

ISBN 978-80-247-3634-1

*Pro Lenu,
moji nejoblíbenější boludu,
a pro Faisala,
what would Mama Coca have done without
Mr. Blue?*

PEČ SE, PEČ SE, BUCHTIČKO

Příručka dobré manželky

Připravte večeři. Naplánujte ji dopředu, příp. už v předvečer, aby bylo chutné jídlo včas hotové, až se vrátí domů. Tak mu ukážete, že jste na něj myslela a že vám jeho potřeby leží na srdci.

Buchta. Všechno to začalo buchtou. Každý má rád buchty. S buchtou se nikdy nespletete. Ale pro mě měla tahle buchta zvláštní význam. Potřebovala jsem pomoc – a doufala jsem, že tomu budu moct přispět tím, co umím.

Proto na mém kuchyňském stole neležely jen slovníky, nejnovější francouzský generační román a neznámější španělské noviny, ale také recept, který jsem vytrhla z nějakého časopisu.

Popáté jsem si pročítala instrukce. „Babiččina legendární čokoládová buchta“ zněl nadějný nadpis. Po dlouhém přemítání jsem se rozhodla pro tenhle recept, protože to, že je „babiččina“, podle mě znamenalo, že je vyzkoušená a spolehlivá, a taky proto, že jsem měla ráda slova jako „legendární“ a „čokoládová“. Přiznávám, že u „čokoládová“ nešlo jen o to slovo.

Máma mi ráda připomínala, že moje záliba ve sladkém dřív nebo

později povede k optické katastrofě, a já pak coby stará panna strávím své dny nacpaná do křesla před televizí, obklopená nespočtem koček a budu si nípat beďary. Její hrůza z toho, že mě uvidí procházet životem neprovdanou, se dala klidně srovnat s paní Benetovou z *Pýchy a předsudku*. Před nedávnem mi dokonce vnutila *Příručku dobré manželky*. Bohužel se mi zvedne žaludek pokaždé, když si přečtu nějaký z tipů.

V motivování byla neporazitelná. Ale máminy ponuré věštby mě neděsily. Zaprvé mi bylo teprve dvacet sedm, zadruhé měla moje pokožka během mé hlavní práce ve školce dostatečný přísun čerstvého vzduchu a zdravého jídla a za třetí jsem měla po boku báječného muže s úžasně znějícím jménem Benjamin Winter. Ben, můj Ben. Ale když jsem na něj pomyslela, místo běžných motýlků v břiše jsem dneska cítila něco jiného: obavy.

Ben byl muž jako z reklamy na základy domu, jak říkával můj táta. Klidný, silný a zodpovědný. Někdo, na kom jste mohli stavět. Luxusní apartmán, pochopitelně. Ale v poslední době se zdi trochu otráasaly. Neuniklo mi, že čím dál častěji dělal přesčasy. Čím dál méně se se mnou vídal. Nechtěl mluvit o tom, že bychom se konečně přestěhovali k sobě, a místo toho zdůrazňoval, jak moc důležitý je pro něj po vši té práci jeho volný prostor. A naučil se odfrknout, když jsem mu vyprávěla o svém dni ve školce. Nebo o knize, kterou jsem právě četla. Nebo že mi máma darovala boty na vysokém podpatku a já si při zkoušení zvrtila kotník. Tohle odfrknutí bylo určitě míněno v legraci. Ale nemohla jsem si pomoct, tak nějak to prostě znělo podrážděně.

V tu chvíli mi na pracovní desce zavibroval mobil. Volala mi Helen, moje nejoblíbenější kolegyně ze školky. Sevřela jsem mobil mezi ramenem a uchem a pobíhala takhle po kuchyni, abych shromáždila přísady na buchtu.

„Ahoj, Amy! Všecko dobrý? Funíš nahlas skoro jako ta mroží příšera, kterou jsme nedávno viděli na výletě do zoo.“

Jako vždycky se Helen podařilo mě rozesmát, i když za sebou určitě měla náročné pracovní dopoledne. „Myslíš na to, že máš dneska přijít dřív, abychom stihly postavit ty kulisy, vid'?“

Dneska byl ve školce den otevřených dveří a my jsme odpoledne uváděli dětskou hru o malém oslíkovi. Našla jsem ji a přeložila ze španělštiny. Tahle část mojí práce mě bavila skoro víc než zkoušky s dětmi, což mě přimělo přemýšlet. Už od školy jsem ráda jen tak pro sebe překládala, vydělávala kapesné za drobné zakázky v branži dětských knížek nebo zaskakovala coby tlumočnice pro kamarády mých rodičů. Španělština a němčina byly moje rodné jazyky. Francouzsky a anglicky jsem se naučila ve škole a pak jsem chodila ještě na konverzační kurzy.

Měla jsem práci ve školce ráda, se šéfem jsem ale moc dobře nevyházela. Občas jsem toužila po klidném pracovním místě, kde bych si mohla všechno určovat sama.

„Včas sklouznu ze svojí mroží skály a podpořím tě,“ slíbila jsem a klíčil ve mně nápad. Nápad, jak bych mohla překopat svůj život, aby se ke mně ještě líp hodil. Možná bych o tom mohla dneska večer povědět Benovi. Ben! Buchta!

Rychle jsem se s Helen rozloučila a vydala se posbírat zbytek pekařských potřeb.

O čtvrt hodiny později jsem z nejrůznějších koutů snesla míchací mísu, mixér s nástavci, stěrku na těsto, formu na buchtu, mašlováčku a velmi dekorativní lopatku na dort. Udělala jsem si malou pauzu a připravila jsem si čaj.

Pak jsem otevřela Benův profil na sociální síti, abych se podívala, co si dneska dal s kolegy k obědu. Aha, sushi. Po tom nikdy není dost najedený. To mu čokoládová buchta večer určitě zachutná.

Možná přistane fotka mojí buchy dokonce i v jeho story. Pěkně ji nazdobím a vykouzlim na ní srdce z moučkového cukru.

Ben často říkal, že si jeho obchodní partneři cení toho, že se o něm tu a tam dozvedí něco osobního. Obzvláště rád si fotil zabahněné tenisky po běhu, ke kelímku kafe na letišti přidával hashtag *#coffeetofly*, a taky sushi, nejradši s hůlkami hned vedle. Taky už jsem ho fotila se sklenkou whisky v ruce na balkoně jeho šik podkrovního bytu nebo jak stojí v krátkých kožených kalhotách v mělké vodě řeky Isar. Pokud mu to mělo pomoci se pracovně posunout, ráda jsem se zapojila, i když mě to skrytě občas štvalo, protože i na sté momentce mu něco vadilo. Ale Ben byl zkrátka perfekcionista. Musela jsem připustit, že se mu taky velmi dařilo, byl dokonce nejmladší společník ve firmě. Byla jsem na něj neuvěřitelně pyšná. Taky tvrdě pracoval a opravdu si to zasloužil. Ach, můj Ben. Seznam jeho předností byl delší než maraton *Pána prstenů*.

Dneska jsou to čtyři roky, co jsme se seznámili. Byl zářivý zimní den a na mnichovských střechách se třpytil sníh. Z toho jsem ale v knihkupectví moc neměla. Zrovna jsem dopila svoje chai latté a vrátila do police rozečtenou knihu, když mě někdo oslovil. „Nezlobte se, hledám dárek, něco zábavného, co má myšlenku. Mohla byste mi něco doporučit?“

Samozřejmě že bych mohla. Odvedla jsem ho do správného oddělení a ukázala mu nějaké knihy, které mohly připadat v úvahu. Přitom jsem zjistila, že ten neznámý má oči, které mi připomínaly zamrzlé horské jezero, a docela nenápadnou vůni, kterou vyzařovala obzvláště pěkně vonící voda po holení. O knihách ale nic

netušil. Společně jsme se pak rozhodli pro Kerkelingovu *Ten kluk potřebuje na vzduch* a se spokojeným pocitem, že jsem udělala dobrý skutek, jsem o něco později opustila obchod.

Ben mezitím u pokladny velebil moje poradní schopnosti a ptal se na mé jméno. Ke svému ohromení obdržel odpověď: „Ta dáma tady ale nepracuje.“

Jak jsem se později dozvěděla, chodil do toho knihkupectví od té doby téměř denně a doufal, že na mě ještě znovu natrefí. Dokonce si založil excelovou tabulku, do které si každý den v týdnu poznamenával čas svých krátkých návštěv, pokud bych do obchodu chodila jen v určitý čas. A jednoho dne jsem najednou znovu stála před ním. Ben chytře vůbec nezmínil, že mě hledal. Tvářil se, že ho to opětovné setkání překvapilo, a spontánně mě pozval na čaj do kavárny v knihkupectví. A kdo by dokázal odmítnout?

Sáhla jsem po pytlíku a nechala jemně namletou mouku prosypat mezi prsty. Byli jsme spolu už čtyři roky. Pokud by to mělo být na mně, následovaly by i další. Dneska jsme měli co slavit a já se budu snažit, aby to byl překrásný večer. Romantický, vášnivý, láskyplný, veselý, sexy večer. Takový, jaké má výročí být. To by nám udělalo dobře. Rychle jsem si mouku otřela o zástěru a odstrčila knihy stranou, abych je neumazala. Umíchala jsem těsto a užívala si vůně, která brzo naplnila moji kuchyň. Čerstvě namletá káva, kterou jsem taky trochu přidala do těsta, ovocně sladké rozinky a lehce trpký čokoládový nádech kaka. Rozpustila jsem máslo v mikrovlnce, odvážila mouku, podrobila vajíčka testu ve vodě a nalámala několik tabulek čokolády na malé kousíčky.

Poté co jsem smíchala všechny přísady, nalila jsem těsto do srdcové formy na pečení, kterou jsem koupila jen kvůli téhle příležitosti, a strčila jsem ji do trouby. Hotovo. Teď se bude moje zázračné dílo třicet pět minut péct a já si můžu dopřát malou pauzu.

Rozhodla jsem se zavolat mámě, abych jí pověděla o svém úspěchu. Vždycky si totiž myslela, že nemám sebemenší talent na vaření, a když měl Ben přijít na návštěvu, pravidelně mi radila donést nějakou činu a vydávat ji za vlastní kreaci. Ha, přitom jsem už dovedla opéct rybí prsty rovnoměrně ze všech šesti stran a špagety už na mém talíři nekončily jako jedna velká hrouda. A teď jsem dokonce upekla buchtu.

Rozběhla jsem se s telefonem na uchu vedle do ložnice a uvelebila jsem se na svém telefonním divanu. Zachránila jsem tenhle skvělý kousek od sousedky, která ho chtěla vyhodit, a nechala jsem ho nově potáhnout. Teď se na opěrce batolili tučníci a na sedadle se ke mně vznášely barevné balonky. Bylo báječné, že jsem si po takovém hospodyňkovském výkonu mohla natáhnout nohy.

„Amy, zlatíčko, to jsi ty?“

„Mamá, vidíš přece číslo na displeji, jasně že jsem to já.“

„Čísla nikdy nebyla moje silná stránka,“ opáčila moje máma bezstarostně. „Spolehlivě dokážu vypočítat pouze procenta slevy.“

„Mamá, zrovna jsem upekla buchtu!“

„Vážně?“ Zněla mírně překvapeně. „Pročpak?“

„Ben a já máme dneska výročí. Chci ho překvapit a přinést mu nějaké dobroty, až ho půjdu dneska večer po práci navštívit.“

„Proč jsi ji proboha nekoupila? Buchty mají přece v každém supermarketu. Rozmrazí se samy.“

„Doma upečená buchtu přece chutná docela jinak.“

„Když myslíš... ale jestli ti smím poradit, měla jsi ten čas radši využít k tomu, aby ses trochu přešetila. Každý muž rád vidí

pěkně upravenou ženu. Žaludek je k srdci možná blíží, ale směr udává podbříšek.“

Moje máma byla mistryně ordinérních komentářů. Co jsem se jen nastyděla už před ostatními dětmi ze školky, spolužáky a kamarády, popřípadě bývalými kluky. Přičemž těch posledních zas tolik nebylo. Nejspíš proto, že jsem se příliš dlouho podřizovala módnímu diktátu mojí mámy a nosila trvalou, twinset, perlový náhrdelník a lodičky. V máminých očích se dámičkovské vystupování a pitomé vtipy na úrovni dlaždičů nevyklučovaly.

„Mimochodem, přišel ti dopis z Argentiny od Moreny.“ Mamá to zmínila jen tak na okraj. Věděla jsem, že tátovu sestřenici moc nemusí a ráda ji zesměšňovala, že páchne po koňském hnoji a den co den se v holínkách brodí marastem. Morena převzala farmu po otci, a pokud jsem věděla, dařilo se jí spíš špatně než dobře. Nejspíš to bylo na tátovi, aby ji vzal pod svá křídla, ale mamá by se nikdy v životě neodstěhovala na venkov. Když jsem měla přijít na svět, beztak se už od Argentiny odvrátila a po téměř deseti letech v Německu taky získala státní občanství. Nepamatuju si, že bych kdy od Moreny dostala nějaký dopis. Nanejvýš mě ve vánočních a narozeninových přáních nechávala pozdravovat.

„A co píše teta Morena?“

„Neříkej jí pořád teta, je to jen sestřenice tvého otce! A kromě toho: Myslíš si snad, že ti čtu poštu?“

Dopis od tety Moreny mamá nejspíš z principu opravdu neotevřela. Ale zaručeně podržela obálku proti světlu, aby viděla, jestli se jí nepodaří rozluštit nějaká slova.

„Leží na sekretáři a páchne. Přísahám, že je pořád cítit po stáji, i když přece musel přiletět letadlem. Můžeš si ho přecíst, až se příště zastavíš.“

„To udělám.“

Máma se vrátila zpátky k důležitým tématům. „Tak co si vezmeš dneska večer na sebe?“

To byla skutečně dobrá otázka. Protože jsem ještě před setkáním s Benem musela dávat pozor na vystoupení ve školce, muselo jít stranou všechno, co by se dalo označit jako „zajímavé a sexy“. Svoje obvyklé oblečení do školky jsem si ale taky nemohla vzít, protože se Benovi nelíbilo a kromě toho můj šéf trval na seriózním vzhledu svých zaměstnanců, když byl den otevřených dveří. Na mě se přitom díval obzvláště nedůvěřivě. Na mě, respektive na můj svetr s motýlky, našitými perlami a třpytivými kamínky. Ale děti měly radost pokaždé, když jsem si ho oblékla – a já zrovna tak.

Chvíli jsem diskutovala s mámou, která můj šatník znala stejně dobře jako já. Což bylo především tím, že mi minimálně polovinu oblečení darovala nebo vnutila. Nakonec jsme se rozhodly pro klasický set pouzdrové sukně a halenky, pod kterou jsem si mohla vzít černé krajkové tílko, což by se mělo líbit Benovi. Už jsem se viděla, jak s perfektním účesem a na vysokých podpatcích vyklopýtám po schodech k Benovu bytu, v ruce košík plný svůdných dobrůtek a k tomu lahodně vonící buchta.

Buchta? Krucinál, ta buchta! Zvonil už ten budík? Nastavila jsem ho vůbec? Rychle jsem se rozloučila s mámou a spěchala do kuchyně, klekla jsem si před troubu a napjatě nakoukla okýnkem dovnitř. Z pečicí formy vyčnívala černá hrouda. Opatrně jsem otevřela troubu, abych provedla test špejlí. Když se na ni přilepí těsto, buchta ještě není propečená. Na první pokus se nic nestalo. Přitlačila jsem. Špejle se zlomila. Bože, to přece není možné! V panice jsem vypnula troubu a vytáhla formu s buchtou ven. *Putá madre!*

Vrhla jsem se k oknu, otevřela ho a v bezpečné vzdálenosti jsem

se ovívala utěrkou. Z babiččiny legendární čokoládové buchty se dost kouřilo a smrděla podezřele spáleně.

Naprostý propadák! Zrovna dneska. Doufám, že to snad není nějaké špatné znamení. Rozmrzele jsem se pokusila vyklopit buchtu z formy, což se mi podařilo jen s pomocí náčiní, řeznického nože a paličky na maso, kterou jsem bušila do formy zvenku. Nakonec přede mnou leželo několik zuhelnatělých kousků, které rozhodně nevypadaly chutně. Ne, tuhle buchtu rozhodně nemůžu Benovi ukázat. Ale co teď? Bohužel jsem mu pyšně ohlásila, co mám v úmyslu. Koupit nějaký dort teď vůbec nepřípadalo v úvahu.

Podívala jsem se na hodiny. Bylo 13.30. Ve školce jsem na den otevřených dveří a divadelní představení měla být až v 16.00. Dost času na to, abych to zkusila ještě jednou. Přísad mám ještě dost, protože jsem je právě všechny nakoupila.

Podruhé jsem smíchala vajíčka, mouku a kakao. Vyškrábala jsem z formy poslední spálené kousky těsta a naplnila jsem ji novým těstem, dala jsem ji do trouby a zapnula plyn. Pak jsem uklidila špinavé nádobí do myčky. Naštěstí jsem tehdy neposlechla tátu, který tvrdil, že jedna osoba myčku nepotřebuje. Pak jsem mrkla na troubu. Proč je v ní taková tma? To nepeče? Ach jo, jsem blbá. Při zapínání plynu jsem ho zapomněla zapálit. Stiskla jsem tlačítko.

Vžuuuuuuu! Dvířka trouby se rozletěla, vyšlehl z nich plamen, horko mi rozpálilo obličej, klopýtla jsem vzad a přistála na podlaze. Recept v mé ruce doutnal. Chvíli jsem tam nepohnutě seděla. V uších mi dunělo, v hlavě hučelo. Pomalu jsem se připlížila vpřed, zvedla jsem ruku a vypnula plyn.

„Ach – můj – bože!“ Zalapala jsem po dechu, když jsem o chvíli později stála v koupelně a podívala jsem se do zrcadla. „To nemůže být pravda!“ Ten plamen mi sežehl řasy. I ofinu jsem měla tak poloviční a očouzené vlasy páchly po spálenině. Pokusila jsem se potlačit vzlyk. Vypadala jsem příšerně. Když pomalu odezněl šok, všimla jsem si, že mě nepříjemně svědí kůže na nose, tvářích, čele a bradě. Naštěstí to nebyly opravdové spáleniny, spíš jako když jste moc dlouho na sluníčku. Napustila jsem do umyvadla studenou vodu, nadechla jsem se a pomalu jsem do ní ponořila hlavu. Zchladit a krátká pauza. S hlavou ve studené vodě jsem chvíli počkala. Pomohlo mi to znovu jasně myslet. Mezitím mi taky došlo, co se vlastně stalo. Plyn se nashromáždil v troubě, a když jsem pak teprve o chvíli později stiskla knoflík zapalování, tak vybuchnul. Nedovedla jsem pochopit, že jsem byla tak nerozvážná. Upřímně, měla jsem zatracenou kliku, že se nestalo nic víc. Můj táta mi už minulý rok doporučoval pořídit si novou troubu, protože tuhle zastaralou technologii považoval za nebezpečnou. Teď už jsem věděla proč.

Na chvíli jsem se vynořila, abych se znovu nadechla. A zase zpátky do vody. Dokud jsem měla hlavu v umyvadle, nemusela jsem se aspoň dívat na svůj deprimovaný odraz v zrcadle. Co mám teď dělat? Říct šéfovi, že jsem nemocná a jít místo toho k doktorovi? Nebo bude stačit nějaká mastička z lékárny? Na buchtu jsem rozhodně mohla zapomenout. Trouba byla beztak nejspíš rozbitá. A i kdyby ne, vařit nebo péct v ní už rozhodně nebudu. Musím si koupit nový sporák. Bez plynu.

Ale večer s Benem, ten večer, který měl být jedinečný, během něhož jsem mu chtěla povědět o svém nápadu zvážit nějakou novou práci, jakou mám šanci, že se uskuteční? Jistě, pochopení by asi měl. Ale už jen ta představa, jak zklamaný by nejspíš byl, se

postarala o hryzavý pocit v mém břiše. Byla to jen nervozita? Nebo strach?

Znovu jsem se vynořila a zase zanořila. Nepomáhalo to. Musím si napřed prohlédnout škody a pak se rozhodnout. Bála jsem se takhle předstoupit před pana Hubera. Já a můj šéf jsme jeli tak trochu na jiných vlnách. Nedovedl se vyrovnat s mým humorem a já s jeho nařízeními. Velmi dbal na to, jak coby vychovatelé a pečovatelé o děti vystupujeme vůči rodičům. Pěstěný vzhled byl požadavkem pro přijetí. A i po dni, kdy jsme malovali prstovými barvami, měli jsme k obědu mrkvovou kaši nebo se vydali na procházku ve sněhu anglickou zahradou, jsme měli vypadat, jako bychom posledních osm hodin strávili v nějakém wellness hotelu. Čerství, odpočatí a bez skvrn na oblečení. Ale možná bude mít dokonce i pan Huber soucit, až mě takhle uvidí.

Pomaloučku jsem zvedla hlavu z vody, sáhla po ručníku, abych si opatrně otřela obličej, a troufla jsem si podívat se do zrcadla. Tak jo, obočí jsem pořád měla, i když poněkud prořídle. Díkybohu jsem si na pečení stáhla vlasy do culíku. Aspoň těm se až na ofinu nic nestalo. Zkusmo jsem si sáhla na nos. Kůže byla citlivá, ale naštěstí to nebolelo. Upřela jsem pohled do zrcadla. Nebrečet, hlavně nebrečet, to bych pak celé odpoledne nepřestala. Smutně jsem zatahala za zbytky ofiny a zkusila jsem si ostatní vlasy co nejvíc nahrnout do obličej, abych tu spoušť trochu zamaskovala. To taky nebyl dobrý nápad. Když nic nevidím, nejspíš to ke všemu tomu neštěstí ještě napálím do lampy. Nebo spadnu do kanálu.

Najednou mi můj normální vzhled, se kterým jsem jinak byla málokdy spokojená, nepřipadal zas tak špatný. Nos jako pršáček byl vlastně docela roztomilý. Moje rty se z nějakého důvodu nikdy nezvládl svůdně vyšpulit, ale to kromě influencerek nikdo nepotřeboval. A oči jsem sice neměla azurově modré ani smaragdově

zelené, byla to spíš taková směska z barevné modro-šedo-zelené palety, ale aspoň jsem měla krásné řasy. Měla je správný výraz. A kůži jsem měla v zimě bledou a v létě posetou pihami. Ale člověk aspoň vypadal normálně, a ne jako po výbuchu reaktoru!

Honem jsem odvrátila pohled. Pro jistotu se stavím u svého doktora a zeptám se, jestli by mi nedoporučil nějakou chladivou mastičku. Ale napřed jsem chtěla aspoň na chvíli slyšet Benův hlas. Kdybych mu to všechno pověděla, možná bych se už necítila tak špatně. Šla jsem do ložnice, kde ležel na lenošce můj telefon.

Zvonilo to dlouho, než to Ben zvedl.

„Ano?“

Přála bych si něco jako „Ahoj, zlato“ nebo „Amy, to je hezké, že voláš“, ale nejspíš byl zrovna v kanceláři a jeho kolegové ho slyšeli.

„Všechno je tak strašný, mám spálený vlasy, no, napřed ta buchta a chtěla jsem tě přece překvapit, ale moc dlouho jsem telefonovala s mamá a ta buchta zčernala a pak vybuchla trouba a...“ vychrlila jsem.

„Co prosím?“ Ben zněl zmateně.

„Ta buchta, co jsem ti chtěla upéct, je spálená,“ začala jsem znovu pomaleji.

„Ale Amy, proč ses vůbec pokoušela péct?“ Vzdychl. „Když mermomocí chceš nějakou buchtu, tak ji radši kup.“

„Ale... ta měla být přece pro tebe.“ Nenáviděla jsem, když byl můj hlas tak vysoký a pisklavý. To se dělo vždycky, když jsem neměla daleko k slzám.

„No jo, zlato, to přece není konec světa. Hlavu vzhůru! Prostě to vyhoď a dneska večer si objednáme něco u Itala.“

„Ale... stalo se toho víc... moje obočí... je spálené.“ Slova mi šla z pusy jen ztěžka, protože jsem měla pocit, že z toho zadržování pláče se mi nedostává vzduchu.

„Cože? Amy, skoro ti nerozumím. Nedělej si starosti, nejsem zklamaný, jo? Poslechni, zrovna pracuju na důležitém projektu. Poviš mi to prostě později, až si budeme moct v klidu promluvit. Pusu! Uvidíme se.“

Nevěřícně jsem poslouchala tůtání, které znamenalo, že zavěsil. Pomalu jsem stiskla červené tlačítko, opřela jsem se o lenošku a zavřela oči. Dobře, nezněl nějak zvlášť zklamaně, že buхта nebude. Ale místo aby mě to uklidnilo, bodavý pocit pochybností byl teď ještě silnější. Bylo mu snad jedno, jak strávíme naše výročí? Ben se ani nepokusil porozumět, co se děje, nebo mě utěšit. Neustále má nějaký „naprosto důležitý“ projekt, který ho zdržuje až do večera v kanceláři – nebo brání tomu, aby mě vyslechl. Až skutečně zrealizuju svoje nové pracovní plány, taky budu mít takhle důležité projekty. To mě aspoň trochu utěšilo. Překladatelství bylo svobodné povolání a já měla možnost změnit kariéru. Samozřejmě jsem bez osvědčení nemohla brát žádné ověřené překlady, například rodné listy nebo doklady. Ale možná bych se mohla přepřtat v nakladatelství dětské literatury, pro které jsem už párkrát překládala drobné texty. Jestli mě nedoporučí dál...

Teď ale musím zajít k doktorovi a doufat, že se mi podaří ten problém nějak dostat pod kontrolu. Povzdychla jsem si a začala jsem hledat kartičku pojištěnce. Dneska jsem rozhodně neměla svůj den. Měla jsem prostě zůstat u umyvadla a znovu ponořit hlavu pod vodu. To bych měla aspoň klid.

ZIMO, ZIMO, TÁHNI PRYČ

Příručka dobré manželky

Většina mužů je po návratu domů hladových a výhled na teplou večeři (obzvláště pokud jde o jejich oblíbená jídla) je součástí vřelého přivítání, které se patří.

Ben nebydlel v jen tak ledajakém bytě, ne, Benjamin Winter bydlel v penthousu. V červenci jsem ráda žertovala, že jsem přijela nahoru z léta do zimy. Kromě mě se tomu jazykovému vtipu nikdo nesmál. Pokaždé, když jsem nastoupila do zářivě čistého výtahu a spěchala do nejvyššího patra, to množství Amy v zrcadlech na zdech kabiny mě znervózňovalo. Většinou jsem si teprve při téhle příležitosti všimla, že mám pomuchlanou halenku, že mi z kalhot vykukuje cedulka s cenovkou nebo že mám na límci flek od nutelly. Dneska jsem si pátrání po nedostatcích ušetřila. Na svém vzhledu jsem beztak nemohla už nic změnit.

A ani na tom, co se právě stalo ve školce. Děti moje vizáž tak rozrušila, že během divadelního představení neklaplo prostě vůbec nic. Rodiče přesto zdvořile tleskali, ale můj šéf mě pak požádal o nepříjemný rozhovor v jeho kanceláři. Už mě párkrát varoval

a opakovaně mi vytýkal, že nezapadám do týmu. Tentokrát se mě to nedotklo, možná proto, že jsem po té nehodě s plynem byla ještě plná adrenalinu a už jsem dlouho toužila vybudovat si něco vlastního. Na další střety jsem neměla vůbec chuť. Takže jsem radši dala výpověď s tím, že se teď chci osamostatnit coby překladatelka. A bylo to. Děti mi budou chybět a samozřejmě i moje oblíbená kolegyně Helen. Ale můžeme se přece občas potkat na kafi. Od dubna si budu muset poradit sama. A těším se na to!

Teď jsem chtěla prostě jen za Benem. Za Benem, který mě obejmě, opře si hlavu o mé vlasy a zašeptá mi, jak moc mě miluje. Za Benem, který kvůli mně na celý víkend odloží mobil do knihovny a místo toho se bude dívat jen na mě a mluvit se mnou. Za Benem, který mi donese květiny a pak bude pořád jen kýchat, protože je alergický. Za Benem, kterého jsem v posledních týdnech tak postrádala a který se bude se mnou radovat z mých plánů.

Nechal dveře pootevřené, takže jsem mohla rovnou dovnitř. Kvůli našemu nepříliš informačně nasycenému telefonátu netušil, co ho čeká. Ale to nebyla moje vina. Pokusila jsem se mu to říct.

Stál přímo přede mnou na chodbě. Očividně právě přišel domů, protože v ruce držel reklamní letáky a na sobě měl ještě svůj nový tmavomodrý oblek. Když se na mě otočil, váhavě jsem se na něj usmála.

Ben zíral. Jeho úzké obočí skoro zmizelo pod ofinou tmavě blond vlasů. „Dobrotivé nebe, Amy! Co se ti stalo?“

„Měla jsem drobnou rozmíšku s troubou. Vyhrála.“

„Proboha, maličká, nech těch vtipů,“ opáčil Ben. „To vypadá dost vážně. Vůbec mi to nepřipadá vtipné.“

„Myslíš, jo?“ Hlas už jsem neměla tak pevný, jak jsem si přála. „Prožila jsem největší šok v životě.“

Ben si všiml, že nálada je ožehavá, protože nasadil konejšivý výraz.

„No, ty moje malá hromádko neštěstí. Pojď sem ke mně.“ Roztáhl ruce a přitáhl si mou hlavu opatrně na svou širokou, ve fitnessu pěstěnou hrud'. Jako vždycky lehce voněl po vodě po holení a deodorantu. Přitiskla jsem se pevně k němu, jako bych se chtěla schovat před celým světem. Poprvé za celý den jsem měla pocit, že jsem v dobrých rukou. Ben byl možná občas trochu moc vážný a netrpělivý, ale zato taky velmi spolehlivý. V jeho objetí jsem hledala ochranu, ať už se dělo cokoli.

Po chvíli jsme klesli na jednu ze sedaček, které stály uprostřed místnosti a utvářely rovnoramenný trojúhelník. Architekt interiéru to takhle vymyslel a Ben nechtěl dovolit, abych s nimi hnula. Svědomitě sedával každý den na jiné, aby je využíval rovnoměrně. Dneska byla na řadě ta tmavošedá. Nalil mi vodu z karafy z nerezové oceli. Přitulila jsem k polštáři z umělé kožešiny a položila si nohy Benovi do klína. Možná ho napadne mi je namasírovat, aby mě utěšil. Ale Ben mi je jen nepřítomně hladil, až jsem je odtáhla pryč, protože to lechtalo.

Napřed jsem mu vylíčila, jak došlo k té nehodě, a hledala jsem nějaký pozitivní nadhled. „Doktor říkal, že jsem měla štěstí, že to zasáhlo hlavně vlasy, takže nemám žádné opravdové popáleniny, jinak bych měla hrozná bolestí. Mám se tam ještě stavit, kdyby se kůže začala loupat. Ale to bude dobrý.“

Tak, jak zrovna vypadám, sotva můžu ze dveří. Ben si to určitě taky myslel, i když nic neříkal. Zvědavě jsem se na něj podívala. Vypadal unaveně a ne zrovna šťastně. Rozrušeně a roztřeseným hlasem jsem mu pověděla, že jsem dala výpověď ve školce a co do budoucna plánuju. Ben mi často říkával, že si od šéfa nemám nechávat všechno líbit, takže na mě teď byl určitě pyšný.

Ale jen přikývl a tiše řekl: „Blahopřeju.“

Jeho chování mě pomalu začínalo znervózňovat. Došlo mi, že se nechystá sundat si košili a kalhoty od obleku, aby vklouzl do svých cool černých šortek. Pohled na mě ho musel opravdu dost sebrat.

„Amy, já vlastně chtěl...“

Honem jsem ho přerušila. „Miláčku, vážně mě moc mrzí, že jsem naše výročí tak podělala. Tak šíleně ráda bych ti uvařila a upekla.“ Provinile jsem ho pohladila po ruce. „Ale víš co, stejně si to můžem udělat pěkný. Máme teď hned dvě věci ke slavení, já se moc těším na ty změny, co nás čekají, až se osamostatním. A ty čtyři roky s tebou byly prostě báječný, dneska si to určitě užijeme. Vykoupila jsem půl obchodu s delikatesami! Nebo si objednáme pizzu, zapálíme pár svíček a posadíme se s dekou na balkon. Myslím, že dneska není zas taková zima a je odtamtud tak pěkný výhled na střechy města. To už jsme dlouho neudělali.“

„Výročí, jasně,“ pronesl podivně bezhlasně Ben. Najednou jako by sebou trhnul. „My jsme spolu dneska vlastně čtyři roky. A proto jsem přemýšlel. O nás, jak by to mělo být dál.“

Zírala jsem na něj s vykulenýma očima. Byly dvě možnosti. Buď řekne něco, co mě učiní velmi šťastnou. Nebo něco fakt blbýho.

„Je to vážně dlouhá doba a známe se už poměrně dobře.“

Odkáslala jsem si a přikývla jsem.

„Amy, ty jsi tak milá a sladká. To v každém případě. Ale...“ Ben se na mě nervózně podíval. „Mám pocit, že jsi nikdy skutečně nedospěla. A jako muž si přeju rovnocennou partnerku. Silnou ženu, která mě bude podporovat v kariéře nebo se bude věnovat své vlastní, místo aby mi v panice volala, že spálila buchtu. Chápeš, jak to myslím?“

Nevěřičně jsem na něj civěla. „To je tvoje resumé čtyřletého vztahu? Jak mi můžeš předhazovat, že nepracuju na vlastní kariéře,

když jsem ti zrovna pověděla o svých plánech do budoucna?“ Nedovedla jsem zabránit tomu, aby můj hlas zněl našťvaně. Možná taky zklamaně. Cítila jsem se napadená a nezvládla jsem mít pro Bena pochopení. Ačkoli ve mně jako na poplach zvonil budík a vyzýval k omezení škod. Ben byl nejdůležitějším člověkem v mém životě. Ten, komu jsem všechno říkala, ten, kdo mě chytal, když jsem padala, ten, kdo mě zase vracel na zem, když jsem se zatoulala ve svých vzdušných zámčích. Očividně tu byl problém, o kterém jsem ani netušila, že existuje.

Přesto jsem teď musela fungovat. Ukázat vstřícnost, doptat se, zůstat věčná. Takhle si Ben představoval spor.

„Amy, musíš připustit, že když se na to podíváš úplně neutrálně... Je milá představa osamostatnit se jako překladatelka, ale je otázka, zda to sama zvládneš. Chybí ti především sebevědomí.“ Ben teď mluvil čím dál rychleji, nejspíš aby předešel mým námitkám. „Máš pořád problémy se rozhodovat, opravdu se o něco zasadit a žít s následky, aniž by za tebe někdo jiný vytahoval brambory z ohně.“

Tohle pořekadlo mi přišlo absurdní a vůbec se nehodilo. Ben se do toho trochu zamotal. Určitě byl v šoku kvůli mojí nehodě s troubou. Vypadalo to, že vůbec nechápe, jak vážně to myslím se svým plánem stát se překladatelkou. Musíme tuhle diskuzi ukončit. Něco sníst, pak se dobrá nálada vrátí. Dřepla jsem si ke košíku s dobrotami a odhrnula šátek. Francouzský sýr, v česneku nakládání garnáti, bageta, artyčok, víno z Argentiny, belgické čokoládové lanýže, čerstvý sýr a olivy z farmářského trhu. Mlčky jsem to vyrovnala všechno na gauč. Vítězně jsem se na Bena usmála. „Podívej, dokonce jsem koupila i černé olivy, ty máš přece tak rád.“

Zíral na mě.

„A ti garnáti jsou z Atlantiku, žádná akvakultura! Myslím, že na chuti je ten rozdíl fakt poznat. Vážně bychom měli...“

„Amy, tys mě vůbec neposlouchala?“

„Samozřejmě, jen jsem myslela, myslela jsem...“ Zmlkla jsem, protože jsem věděla, že nedokážu zadržet slzy, pokud budu mluvit dál.

„Zrovna jsme mluvili o tom, že ti chybí sebevědomí.“

Prý mluvili jsme. To sotva! Ben měl monolog o mých slabých stránkách a zpochybňoval moji pracovní budoucnost. S tím jsem vůbec nepočítala a nedokázala jsem na to odpovědět.

Ben moc nevypadal, že ho moje odpověď zajímá.

„Samozřejmě to není jen tvoje chyba. Podle mého názoru to zpacali tvoji rodiče. Dodnes nejedeme přes víkend pryč, aniž by ses tatínka nevyptala na cestu a maminka ti nepomáhala zabalit kufr.“

No dobře, máma mě vážně pravidelně navštěvuje. Má ovšem talent sbalit moje oblečení a navrsvit ho tak, že se ho vejde do kufru jednou tolik, než když ho balím já. Na druhou stranu si toho s sebou taky беру mnohem víc, když mi s balením pomáhá, protože podle jejího názoru musí být člověk připravený na všechno. Proto jsem si taky do Stockholmu v prosinci zabalila krém na opalování a na dovolenou k jezeru Garda minulé léto jsem s sebou měla tři různé pláštěnky. Což nebylo tak zlé, protože jsme je nafoukli, zavázali a hráli s nimi vodní pólo. To bylo přece pěkný. Proč na něco takového Ben nepomyslí? Třeba ho jeho kritické nastavení opustí, když mu připomenu některé fakt pěkné zážitky.

„Pamatuješ si ještě, jak jsme v Thajsku myli slona a on si to tak užíval, že si na tebe málem sednul? Nebo jak jsme o Halloweenu spontánně hráli s dětmi odvedle na slepou bábu?“

Ben se na mě unaveně podíval. „Tys ty děti pozvala dál a vyváděla jsi tu s nimi. A já se mezitím pokoušel zabránit tomu, abyste

mi poškrábali parkety. A v tom sloním táboře jsme byli, protože ti bylo líto toho bývalého pracovního slona a myslela sis, že si zaslouží wellness.“

„To jo, ale získal jsi díky tomu cool fotky na svoje sociální síť. A tvoje sekretářka byla celá nadšená, když jsem jí o tom na vánočním večírku vykládala.“

„Jo, samozřejmě. Toho si na tobě taky vážím, že jsi ke všem tak milá. A tvojí upřímnosti.“

Ben vždycky říkal, že mě kvůli tomu miluje. Ale teď to znělo spíš jako unavený pokus mě utěšit, zatímco mi můj život trhal na kousíčky.

„Já tě přece miluju,“ namítla jsem tiše.

Ben vzdychl a pak zavrtěl hlavou. „Když si představím, že si tě třeba jednoho dne vezmu za ženu a tebe pak možná napadne utratit větší sumu za ohrožené olihně v Tichém oceánu a k večeri s mým šéfem nám předložíš spálená volská oka ve formě srdce, to mě už teď děsí.“

Jako by mi po zádech přeběhl mráz.

„To myslíš opravdu vážně?“ vykoktala jsem. Odkdy byl Ben tak palčivě sarkastický? Odkdy se už nesnažil chápat můj pohled na věci, když jsme se hádali? Teď už jsem slzy nepotřebovala zadržovat. Byla jsem příliš v šoku, abych vůbec projevila nějaké emoce. Zároveň jsem věděla, že tohle je vážný, zatraceně vážný. Co si to o mně vlastně myslí? Takhle si představoval náš vztah?

Ben se na mě konečně podíval. Ale jeho pohled nebyl vřelý a láskyplný, jak jsem byla zvyklá. Spíše takový, jaký jsem znala z jeho pracovních telefonátů.

Odfrkl si, rozčilovala jsem ho. „Ráda děláš bláznivé věci, mně zase připadá trapné všechno, co působí improvizovaně. Kupuješ věci podle nálady, já si dopředu přesně promyslím, co potřebuju

a porovnáám si nabídky. Ráda chodíš na trh a necháš si vecpat padančata, já rád všechno vyřizuju online nebo v případě nouze v supermarketu. Ty ráda piješ čaj, já kafe. Tobě je jedno, jakým autem jezdíš nebo jestli má poškrábaný lak, já jsem štampastem u Mr. Washe. Vnímáš to?“

„Pořád říkáš jen ‚já‘ a ‚ty‘. Proč už není žádné ‚my‘?“

„Protože to ‚my‘ se za ty čtyři roky o dost scvrklo. Na začátku jsme profitovali z toho, jak odlišní jsme. Bylo pěkné spolu cestovat a přinášela jsi mi do všedních dní živelnost. Ale těchhle okamžiků je pořád méně. Rozumíš si s mými kolegy stejně málo jako já s tvými kamarádkami. Máme v životě rozdílné cíle. Myslím, že se k sobě prostě nehodíme,“ ukončil to chabě.

„A co to tedy znamená?“

„Amy, no tak, už dávno jsi pochopila, kam tím mířím.“

To jsem pochopila. Ale nechtěla jsem tomu uvěřit.

Ben mě ještě jednou pohládl po noze v tenkých nylonových punčochách. Nakonec ji poplácal, jako by se chtěl rozloučit se psem. „Myslím, že bude lepší, když se rozejdeme.“

V hlavě mi čím dál rychleji kroužily jeho výčitky a vysvětlování. Chtěla jsem na něj zakřičet, jak nefér to celé bylo, že hrozně přehání a přehlíží, že jsem dneska udělala pořádný pokrok, že profesně stojím na bodu zlomu, který by taky mohl mít pozitivní vliv na náš vztah. Ale zároveň se mě malý hlásek uvnitř ptal, jestli nemá ve většině bodů pravdu. Nevydala jsem ani hlásku, abych se obhájila. Místo toho jsem vyskočila, prudce jsem odložila polštář na místo a uhladila jsem ho. Ben přece neměl rád, když jsem dělala nepořádek. Ale Ben mě beztak považoval za nějakou pošahanou bláznivku, takže už to je fuk. Jako ve zpomaleném filmu jsem procházela velkou, zpola prázdnou místností a toužebně jsem doufala, že mě zavolá zpátky.

Ale on jen vzdychl. Znovu. Vklouzla jsem do bot a sáhla jsem po kabelce. S rukou na klice jsem se ještě jednou zarazila a odvážila se ohlédnout.

„Amy?“

„Ano?“ Konečně si všiml, jak je to celé absurdní? Nemohl přece svoje slova myslet vážně. Byl to přece Ben, můj Ben.

Znala jsem ho tak dobře, že jsem věděla, jaký gel na vlasy má rád a kterou stranou nejradši pózuje na fotkách. Znala jsem velikost jeho oblečení, dokonce i šířku límečku, protože jsme spolu už tolikrát kupovali košile. Měl rád, když jsem mu radila, nebo se tak aspoň vždycky tvářil. Věděla jsem, jak má nejradši svoje snídaňové müsli a že se mu dělá zle z krupicové kaše. Na nočním stolku jsem měla tři jeho nejoblíbenější non-fiction knížky a vždycky jsem si kousek přečetla, abychom si o tom pak mohli povídat. Znala jsem jeho rodinu, pomáhala jsem mu pro otce hledat domov důchodců. Věděla jsem, že papírový kapesníček vyhazuje po jediném vysmrkání a hned použije nový, že na dovolené nejradši podniká výlety do měst, že má drahý foťák a fotí s ním budovy a krajinky. Věděla jsem toho tolik, ale očividně jsem ho neznala.

Ben se na mě podíval. „Dávej na sebe pozor,“ řekl tiše.

Musela jsem zavřít oči, protože se mi udělalo mdlo. Jak si to představoval, poslat mě domů s takovým prohlášením? To bylo strašný, to bylo... tolik to bolelo. Ještě jednou jsem se na něj podívala. Navzdory svému přesvědčení jsem doufala, že se mi přece jen podaří změnit jeho názor. Tohle jsem si nezasloužila, ne na naše výročí, ne po tom, co se mi dneska událo tolik zlého.

Ale Ben už se odvrátil a uhlazoval třásně svého peruánského mohérového koberce v místě, kam jsem položila černé olivy. Vyšla jsem ven. Tělo mi připadalo ztuhlé a prázdné. Nedokázala jsem

ani třísknout dveřmi. To by jen potvrdilo Benův názor, že jsem naprosto dětinská.

O 11 544 kilometrů dál si Nicolás vyhrnul rukávy svojí černé košile. V San Antoniu de Areco brzo zapadne slunce. Ale nad pampou se pořád vznášel horký den. Vydal se na koni směrem k potoku. Voda plynula pomalu, její hladina byla tak hladká, až se v ní zrcadlilo nebe. Pás mraků sahal od jednoho břehu k druhému jako most ze snů a fantazie. Břehy lemovaly nejrůznější keře, v nichž našla svůj úkryt drobná zvěř. Mary, morčata i psi pampoví, které varovalo dupání Fuegoových kopyt, zůstali v potemnělém bezpečí svých nor.

Voda stříkala Fuegovi do slabin, když ho Nicolás zavedl po písčitém břehu přímo do potoka. Vítané ochlazení v tento pořád ještě horký den. Fuego si odfrkl. Jeho pohyby se zpomalily, když byla voda hlubší. Kolem Nicolásových vysokých bot vířila pěna. Zaklonil hlavu. Na západě bylo slunce nízko, vrhalo rudé zářivé paprsky na plynoucí mraky. Proud vody zároveň zachycoval hru barev, odrážel ji neméně intenzivně, dokud Fuegoův pohyb ten obraz nerozvlnil. Nicolás zíral na rozplývající se barvy. Na okamžik se mu zdálo, že jeho pohled uvízl mezi nebem a zemí, mezi nahoře a dole. Bylo to matoucí jako v zrcadlovém labyrintu. A zároveň tak trefné k jeho životu. Nebo k tomu, co z něj zbývalo.

Fuego využil mělkou vodu jako příležitost ke cvalu. Mocným skokem pokračoval k vyvýšenému břehu. Pod kopyty mu odlétávaly kamínky. Nicolás mu nebránil. Jen s větrem v obličeji se cítil živý. Jen takhle dovedl na okamžik zapomenout. Nekonečná šíře

pampy mu ležela u nohou. Nekonečná, a přesto ne dost široká, aby dokázal utéct od toho, co provedl.

Jediný strom ombú vrhal hluboký stín na pastvinu. Na mysli mu vytanuly slavné verše Ricarda Güiraldese: *Me he acostumbrado a estar solo, como el ombú se ha acostumbrado a la pampa*. – Zvykl jsem si na samotu, jako si strom ombú zvykl na pampu.

Nicolás byl celý svůj život sám, ale nevěděl, jestli si na to někdy zvykne. Ombú to měl snazší. Původně prý pocházel z horských oblastí Argentiny, ale už dlouho nebylo možné si představit pampu bez jeho zdálky viditelné a stín poskytující koruny. *Bella sombra*, krásný stín, tak se mu říkalo.

Legenda praví, že když bůh utvářel rostliny, zeptal se jich na jejich přání. Pomerančovník si přál sladké plody, palma elegantní výšku, kaktus trny a barevně zářící květy. Ale když přišel na řadu ombú, žádal jen o to, aby směl poskytovat stín. Bůh se zeptal, proč si nepřeje vonící květy nebo silné dřevo, ze kterého by se dala vyrobit kolébka, člun na cesty, rakev pro poslední spočinutí. Ale ombú zůstal u svého přání a dodal, že by chtěl být vidět z nekonečné dálky – pohled, který by lidem poskytoval pocit domova.

Nicolás došel až ke stromu. Znal ho od dětství. Kdysi se pod ním schoval se svým starším bratrem, když pampou táhla bouřka. Ve dvou na Robertově statečné klisně. Když dorazili ke stromu, Roberto ji pustil, ale ona s nimi instinktivně zůstala.

Malý Nicolás vklouzl pod hustou klenbu kořenů stromu ombú. Odtud pozoroval, jak se na nebi napřed blýská, bouřková mračna vrhala blesky přes pampu a hrom zněl jako hladová šelma. Pak se rozpršelo. Roberto dřepěl vedle něj. V ruce nůž jako správný gaucho, připravený bránit svého malého bratra proti silám přírody.

Nicolás popotáhl Fuegovi uzdu a seskočil. Přistoupil těsně k tlustému, sukovitému kmenu. Přejel dlaní po světlé, hladké kůře. Prsty nahmatl prohlubeň.

„Blesk,“ vysvětlil mu Roberto. „Na památku, že jsme tu byli uprostřed hrozné bouřky.“

Kůra stromu ombú byla dost měkká, aby se dala rozříznout nožem. Nicolás prstem obtáhl čáry dole pod kmenem, kde seděl Roberto. Neobratně vyřezaný nepravidelný blesk. A vedle něj počáteční písmena jejich jmen. R & N. Vyřeté pro potomstvo, pod korunou ombú.